

Jiří Mohelník včelaří ve Val.Meziříčí a je místopředsedou Pracovní společnosti nástavkových včelařů. Jeho přednáška byla hlavně o zvládnání napadení včelstev roztočem kleštíkem včelím metodou letního klíckování včelích matek, která se hojně využívá v jižních státech Evropy k dosažení bezplodého období pro ošetření včelstva.

Včelaři se musí naučit s roztočem včelařit a věnovat maximální pozornost zdravotnímu stavu svých včelstev již od června a ne až na podzim, kdy o svá včelstva mnohdy přicházejí. Od letošního roku má každý chovatel včel povinnost provádět letní monitoring úrovně napadení včelstev kleštíkem včelím a v případě potřeby provést následné ošetření (Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace, ExM330 VARROÁZA – letní sledování a ošetření včelstev). Proto je nutné využívat různé metody monitoringu (sledování spadu roztočů na podložkách, kontrolu odvíčkováním trubčího plodu, vyšetření vzorku včel metodou smyvu, narkotizací vzorku včel pomocí CO2 aj.). Včelstva, která vykazují vyšší míru napadení je potřeba bez zbytečných odkladů vhodným způsobem ošetřit.

Velké množství zásahů a léčiv nepříznivě ovlivňuje přirozený rozvoj včelstva. Komunikace uvnitř úlu probíhá skrze vibrace a feromony - časté zásahy a dlouhodobé působení veterinárních léčivých přípravků může působit negativně a včelstva zbytečně stresují.

Klíckování matky funguje jako lapač roztočů na plodu v klícce. Po 21 dnech od zaklíckování matky se ve včelstvu nenachází žádný zavíčkovaný plod - to nám umožní provést velice efektivní ošetření včelstva a snížit počet jedinců kleštíka včelího na naprosté minimum, blížícího se nule. Klíckování by mělo být provedeno co nejdříve po letním slunovratu. Matka by měla mít v izolátoru dostatečný prostor – nesmí být zcela omezována v kladení. Po 21 dnech matku z izolátoru vypustíme do včelstva a izolátor z úlu odebereme. Zakladené plásty z izolátoru je nejlépe vyvařit nebo vytavit na vosk. Následně v rozmezí 24. až 27. den od zaklíckování včelstvo ošetříme vhodným prostředkem - stačí s krátkou dobou působení.

Přednášející shrnul vlastnosti dostupných prostředků:

- a) Varidol – účinné ošetření, je však lipofilní a zanechává rezidua ve vosku
- b) kyselina mravenčí- intenzita odpařování je silně závislá na okolní teplotě a vlhkosti, nutná obezřetnost pro jednoprostorové úly – hrozí poškození matky (hlavně mladé), před aplikací je vhodné KM ochladit v lednici
- c) kyselina šťavelová sublimace- náročný postup a vyšší náklady na pořízení a provoz sublimátoru
- d) kyselina šťavelová pokap- roztok v sacharóze by se měl používat čerstvý, při skladování a vyšší teplotě vzniká pro včely jedovatý HMF (Hydroxy-methyl-furfural).

Na závěr přednášející upozornil na aplikaci pro mobilní telefony Včelkulačka (Aplikace na Google Play, App Store), která usnadní výpočty při přípravě cukerných roztoků a ředění organických kyselin, informoval o projektu Coloss a o akci Med roku a zmínil využití portálu zemědělce LPIS pro výběr vhodného stanoviště včelstev.

S metodou letního klíckování včelích matek se můžete seznámit na stránkách přednášejícího www.vcely-med.cz/izolace-vcelich-matek

Zapsal: J.Kudrna